

Hoe Boomkwekerij Hergo met gps-gestuurde machines onkruid de baas blijft

‘De basis moet op nul liggen’

Steyn Herijgers van Boomkwekerij Hergo ontwikkelde in eigen beheer een vijftienrijige schoffelmachine die volledig gps-gestuurd werkt – zonder camera's, zonder sensoren, puur op coördinaten. ‘Ik accepteer een probleem pas als ik er echt álles aan gedaan heb om het op te lossen,’ zegt hij. En die mentaliteit werpt z'n vruchten af. ‘Want als straks alle chemie verdwijnt, ben ik er klaar voor.’

Auteur: Huub Snijders

Wie de percelen van Hergo bekijkt, ziet meteen waarom deze techniek indruk maakt: rijen die zó strak zijn gezaaid en geplant dat je er met een schoffelmachine tot op een centimeter nauwkeurig kunt werken, zonder schade aan de planten. ‘De basis moet kloppen,’ zegt Herijgers. ‘Als het zaaien of planten al niet 100 procent recht gebeurt, kun je met geen enkele schoffel iets beginnen. Dan is je investering waardeloos.’

Geen camera, geen sensor, geen toeval

Waar veel kwekers voorzichtig experimenteren met cameragestuurde wiedechniek, heeft Herijgers die route bewust overgeslagen. ‘Camera's hebben een probleem: als je planten nog niet boven staan of ze staan onregelmatig op, dan ziet zo'n systeem geen rij. Dan gokt het systeem op de goede afloop. Bij ons is gokken geen optie: als je ook maar iets verkeerd doet, snijdt je de jonge planten af.’ Zijn oplossing werkt volledig op basis van gps-data. ‘Onze zaaimachine, plantmachine én

schoffelmachine zijn voorzien van hun eigen gps-systeem, inclusief sideshift-besturing. Daardoor blijft alles strak op de nullijn. Zelfs als de tractor bij het opstarten slingert, wordt dat gecorrigeerd. Alles staat binnen een marge van 1 centimeter. Alleen dan kun je later veilig schoffelen.’

Techniek die je nergens kon afkijken

Wat Herijgers doet, is in zekere zin pionieren. ‘Ik zag het op YouTube in de akkerbouw, bij aardappelvrueters die gestuurd worden via gps. Toen dacht ik: waarom hebben wij dat niet? In de boomkwekerij kon ik het nergens afkijken; niemand deed dit nog. Dus ben ik gaan bouwen, testen en finetunen.’

In samenwerking met Silvan Leenaerts van De Bruijn Mechanisatie en gps-specialist Trimble werd het gps-systeem stukje bij beetje opgezet. ‘Maar het ging niet vanzelf,’ herinnert Herijgers zich. ‘Wij rijden veel langzamer dan in de akkerbouw, en dat bleek een probleem voor de

stuursystemen. Er braken onderdelen, hydrauliek werkte niet zoals gehoopt, en dan was er ook nog het gebrek aan internetbereik op onze locatie.'

Eigen zendmast als oplossing?

Het gps-systeem van Herijgers werkt inmiddels betrouwbaar, maar dat was niet altijd zo. 'We hadden enorme problemen met het bereik. Tijdens het zaaien of planten viel soms het correctiesignaal weg, en dan rijd je zomaar 10 centimeter uit de koers. Dat kun je je niet permitteren.' Oorspronkelijk maakte Hergo gebruik van een ouderwets basisstation: een

Steyn Herijgers

De schoffel gaat net langs de pas uitgekomen beuken.

vaste zendmast van mechanisatiepartner De Bruijn, zoals gps-systemen ooit begonnen zijn. 'Die mast heeft maar een straal van zo'n 10 kilometer,' legt Herijgers uit. 'Voor kwekers in de buurt werkt dat prima, maar loonwerkers en bedrijven met percelen verder weg zagen dat als een belemmering.'

Het gevolg: vrijwel de hele sector stapte over op mobiele dataverbindingen voor gps-correctie. Ook Herijgers probeerde dat. 'We hebben alles geprobeerd: andere antennes, simkaarten van alle mogelijke providers ... Maar hier, vlak bij de grens, is de dekking gewoon beroerd. Niks werkte stabiel.'

Ironisch genoeg leidde dat ertoe dat Hergo uiteindelijk weer een ouderwets systeem aan een moderne installatie koppelde. 'We hebben nu dus een gloednieuwe gps-tractor draaien op een signaal van een ouderwetse zendmast. Terwijl Trimble zelf zei: daar moet je mee stoppen, iedereen zit nu op mobiel.' Voor Herijgers telt maar één ding: dat het werkt. 'Dus rijden wij nog gewoon op dat oude signaal. Want als je machine niet weet waar hij is, kun je het schoffelen wel vergeten.'

Recht bleek niet recht genoeg

De eerste jaren was het vooral een kwestie van vallen en opstaan. 'We hebben in het begin gezaaid met een machine die niet exact op lijn werkte. Het leek wel recht, maar het bleek niet recht genoeg. Resultaat: een gloednieuwe schoffelmachine die je niet kunt gebruiken omdat je jonge planten ernaast staan. Dan leer je snel: zaaien, planten en schoffelen moeten één systeem vormen.'

Ook de mechanische kant van de wiedzmachine moest volledig door Hergo zelf ontwikkeld worden. 'Het ijzerwerk en het luchtgestuurde systeem waarmee we het onkruid wegsnijden en wegblazen, hebben we gebouwd samen met Erwin Delcroix, eigenaar van het bedrijf Delcroix Techniek in Achtmaal. Het idee was van mij en we hebben het stap voor stap opgezet, want zo iets koop je niet van de plank.'

Zandgrond als aanjager van innovatie

Een belangrijk motief voor deze ontwikkeling ligt in de grond onder Herijgers' voeten. 'We zitten hier op lichte zandgrond; dat maakt onze teelt kwetsbaar voor schade van bodemherbiciden. Vroeger spoot je en als er dan een buitje viel, groeiden je jonge planten niet meer. We zagen verkleuring, uitval en groeistilstand. Toen dacht ik: dit moet anders.'

Dat 'anders' werd uiteindelijk precisiemecha-

nisatie. 'We zijn klein begonnen: een simpel bokje, een joystick, een beetje sturen. Maar dan blijf je toch achter de feiten aan lopen. Tot je besluit: ik ga er vol voor. Dan koop je een tweede tractor, puur om te kunnen schoffelen. Dan ben je *committed*.'

Arbeid besparen, precisie winnen

Behalve minder afhankelijkheid van middelen levert het systeem ook een grote arbeidsbesparing op. 'Vroeger stonden we met vier man een week lang onkruid te trekken op 1 hectare. Nu doet één persoon in één dag hetzelfde werk met de machine. En de kwaliteit van de planten is beter, want ze groeien gelijkmatiger door.' Herijgers merkt ook dat klanten het verschil zien. 'Ze zeggen: die planten van jou, daar zit een mooie kluit aan. Mooi vertakte wortels, geen penwortels die zoek zijn. Je ziet dat de plant er baat bij heeft dat we met schoffelen veel minder verstoren en gericht werken.'

Zonder wrijving geen glans

Over de vraag of het allemaal de moeite waard was, hoeft Herijgers niet lang na te denken. 'Absoluut. Maar het vraagt wel doorzettingsvermogen. Je moet tegen tegenslag kunnen. Je moet eigenwijs durven zijn. Want in het begin verklaart iedereen je voor gek.' Toch ziet hij dat die eigenwijsheid loont. 'Als de regels straks strenger worden, als middelen verdwijnen, dan zijn wij er klaar voor. Dan kunnen we blijven produceren zonder dat we afhankelijk zijn van chemie of onbetaalbare handarbeid.'

Vooruitgang vraagt lef

Voor Herijgers is innovatie geen optie, maar noodzaak. 'Iedereen moppert: de diesel is te duur, het personeel is te duur, middelen verdwijnen. Maar als we allemaal met dezelfde regels te maken krijgen, moeten we er ook allemaal oplossingen voor vinden. Niet klagen, maar schakelen.' En dat kan alleen als je bereid bent risico's te nemen. 'Er is niemand die zegt: oh, dat systeem werkt daar goed, dat koop ik ook. Want het is duur. Maar ik zeg: als we straks niet meer mogen spuiten, heb ik liever nu die investering gedaan. Dan hoef ik straks niet in paniek op zoek te gaan naar een alternatief.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!